

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VII. Expenditur epistola Hincmari, ut ostendatur quem modum sequerentur illo seculo Episcopi Gallicani, ad impediendas novitates canonibus contrarias, quæ inducerentur absque necessitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

matu Ansegisi; & post multas ab Imperatore & Legatis apostolicis contra Episcopos querimonias habitas, tantum in novissimo, quantum in principio synodi exinde Ansegisus obtinuit. Rem gestam recitavi, ut refertur apud Aimoinum ex veris actis synodi, à quibus differunt acta conscripta ab Odone Belvacensi, & recitata in synodo, quæ consensum Episcoporum præferunt, eò quòd plures metu Principis tacuissent.

VI. Post synodum solutam, Hincmarus Episcopos Remensis provincie monuit, quæ circumferrentur decreta Synodi Pontigonensis, illa scilicet quæ Odo Belvacensis conscripserat de primatu Ansegisi, nullius esse momenti, eò quòd illis plures Episcopi refragati fuissent. Verba capituli xxxi. r. integra recitabo, ut liquidò constet in hac epistola agi de primatu Ansegisi, qui in controversiam deductus fuerat in Synodo Pontigonensi, ut inde quoque omnibus pateat quantopere necessaria censeretur, hoc seculo, Ecclesie Gallicanæ consensio ad recipienda nova rescripta, quorum effectus sola refragatione impediretur. *Si quid in hoc humilitatis nostre conventu, inquit, duorum vel trium favore, ac paucorum silentio, fastu imperialis potentie, contra superscripta sacrorum canonum & apostolica sedis Pontificum decreta ex eisdem sacris canonibus promulgata, contraque singulis Metropolitanis antiqua privilegia, etiam per sacras leges, quibus & venerandis canonibus sancta moderatur Ecclesia conservanda, immaturo atque inconsiderato jussu est superinductum sive sancitum, prohibente Domino ut non plantetur nemus secus templum suum, nec obumbratur, & decoloretur typho terreni principatus sinceritas & fulgor humilitatis ecclesiastica) juxta decreta mystica Nicenæ Synodi, quo dicitur, Si duo aut tres propter contentiones proprias contradicunt, obtineat sententia plurimorum, si, ut diximus, duo vel tres propter assentationem forte, non corde, sed verbo, vel silentio conspiraverunt, generalitas nostra Deo auctore non annuit, sed corde ac contradicente ore constantissime abnuat, & sententia plurimorum debitum robur atque vigorem obtinuit, obtinet, ac adjuvante Domino perpetim obtinebit. Quia, ut memoratus sanctus Leo ad Maximum Antiochenum Episcopum scripsit, si quid à quoquam contra Nicæanorum canonum statuta in quacunque synodo vel tentatum est, vel ad tempus videtur extortum, nihil præjudicij inviolabilibus potest inferre decretis. Et facilius erit quarumlibet consensionum pactum dissolvi, quam prædictorum canonum regulas ex ulla parte corrumpi.*

VII. Totius autem epistolæ scopus hic est, ut constet non omnia decreta Concilij Pontigonensis à se convelli, sed quædam

tantum. Etenim apertè docet ea decreta Ioannis VIII. quæ in Synodo Ticinensi constituta fuerant, & deinde in Concilio Pontigonensi recitata, suscipi debere ab Episcopis Gallie, quia sunt ex sacris canonibus promulgata; ita tamen ut singulis Metropolitanis sua jura serventur. Quam exceptionem addit, ut primatum Ansegisi, & si quid simile aliquando tentaretur, penitus excludat. Hujus autem epistolæ ordo expendendus est, ut pateat qua ratione Episcopi Gallicani cum novis decretis confligerent. Primum ergo Metropolitanorum jura accuratè esse custodienda docet, prolatis testimoniis Nicenæ Synodi, Innocentij, Bonifacij, Concilij Africani in epistola ad Celestinum, Celestini, Leonis. Ostendit deinde canones à quoquam violari non debere, adductis locis petitis è Leonis epistolis, Hilario, Gelasio, Augustino, Symmacho, & Gregorio. Tum probat, qui posterius ordinati sunt, prioribus non esse anteferendos, nec alicui in alterius provincia, Metropolitanò inconsulto, aliquid aggrediendum esse, ex Concilio Africano, Constantinopolitano, Antiocheno, Chalcedonensi, Pelagio, & Gregorio. Aliquando tamen vices apostolicæ sedis datas Episcopo Arelatensi, & Remensi, deinde etiam Bonifacio Moguntino, ea conditione tamen, ut singulis Metropolitanis sua jura servarentur. Tum examinat privilegium indultum Remensi Ecclesie à Benedicto Papa, quod sacris canonibus convenire demonstrat; atque adeo à nemine infringi posse, quia decretis Romanorum Pontificum derogari non potest, è Zozimo, Leone, Hilario, & Symmacho. Quare cum Gallie sine hoc Primicerio vel Primatè à sede apostolica delegato annos circiter xxxiii. manserint, & quadraginta annorum præscriptio jura Ecclesiarum excludat, ut docet è Gelasio, Iustiniano, & Gregorio, inde colligit, non sedem apostolicam, vel aures imperiales, sine ulla nova necessitate, pro hoc indebito supercilio inquietari debere. Eadem libertate qua Hincmarus rescriptum Ioannis VIII. repellit, quòd jura Metropolitanorum infringeret, Edictum Caroli, quo Ansegisus primatum sibi collatum tuebatur, eadem epistola refellit, quia Gelasius jam olim monuerit Anastasium Imperatorem, obsequi solere Principes Christianos decretis Ecclesie, non suam præponere potestatem, & Valentinianus professus fuerit causas ecclesiasticas non subjici legibus publicis. *Que non dicimus, inquit ille, quod absit, potestati ac per hoc Dei ordinationi resistentes, sed potius obsequentes: quia sicut Dominus precepit reddi quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ*

sunt Dei Deo; ita que sunt Imperatoris obsequia, obedienter ipsius obsequiis exhibemus, & que sunt sacerdotij, ordini sacerdotali dependimus. Quare certum erat apud Episcopos Gallicanos, hoc seculo, canones receptos absque manifesta necessitate à quoquam violari non posse, nec à Pontifice, nec à Rege; solaque Synodi Gallicanæ refragatio, antiquis canonibus & decretis nixa, novarum rerum effectum impediabat. Non frustra autem necessitatem excepit, quia sæpe ea tempora incidunt ut Ecclesiæ intersit jus antiquum aliquando immutari, ut his posterioribus seculis factum videmus.

VIII. Eodem jure, quo ceteri Episcopi Gallicani, usus est Bertolfus Treverensis Metropolitanus, qui Ioannis Papæ privilegio Valoni Episcopo Metensi concessio, ut exemplo aliquot decessorum suorum Pallium ferre posset, constanter intercessit; ut docet Flodoardus, qui refert contentionem illam ab Hincmaro sopitam. Ita tamen ut Episcopus Metensis à Pallio abstineret, quemadmodum pluribus narrat Historia Treverica manuscripta à viris eruditis laudata.

IX. Hanc sibi auctoritatem Ecclesia Gallicana, exemplo Africanæ, vindicabat; cuius collationes cum Faustino & ceteris Legatis Zozimi, Bonifacij, & Celestini in codice canonum legebantur, de appellationibus Episcoporum & Clericorum. Has sedi apostolicæ asserbat Zozimus prolatis canonibus Sardicensis Concilij sub titulo canonum Nicænorum: qui cum in exemplaribus Concilij Nicæni ab Africanis non reperirentur, duo quædam constituerunt, & petenda exempla eorum canonum ab Episcopo Constantinopolitano, apud quem authenticum Concilium Nicænum esse ferebatur, & à Sacerdotibus Alexandrino & Antiocheno; ut si capitula à Faustino prolata ibidem reperta forent, à Synodo Africana firmarentur; aut si non invenirentur, collecta synodo de hoc tractaretur. Alterum est, interim servandos esse canones prolatos à Faustino, salva diligentiori inquisitione Concilij Nicæni. Tandem verò allatis ab Oriente veris Nicæni Concilij canonibus, à quibus capitula commonitorio Zozimi comprehensa aberant, Synodus Africana Celestinum impendit deprecata est ut Presbyterorum & sequentium Clericorum improba refugia ejus sanctitas repelleret, *Quia & nulla patrum definitione hoc Ecclesiæ derogatum est Africane, & decreta Nicæna sive inferioris gradus Clericos, sive ipsos Episcopos, suis Metropolitanis apertissime commiserunt.* Unde colligebant Episcopi Gallicani, sibi liberum

esse ab eorum decretorum executione abstinere quæ canonibus & decretis Pontificum ab Ecclesia Gallicana receptis adversarentur.

X. Quod præjudicio suo constituisse videbatur Cyprianus, in causâ Basilidis Legionensis Episcopi, & Martialis Asturicensis: qui à sacerdotio dejecti ab Episcopis Hispaniæ, quod se idololatria polluisent, Sabino & Felice in eorum locum successis, reponi se in episcopatum à Stephano Romano Pontifice exambierunt. Hac sententia percussis Hispani Episcopi, quid sibi agendum sit, à Cypriano exposcunt. Ille, coacta synodo, respondet à Cornelio Summo Pontifice & ab omnibus Episcopis constitutum, lapsos ad pœnitentiam quidem admitti posse, ab ordinatione autem Cleri atque sacerdotali honore prohiberi. Unde concludit Basilidem & Martialem episcopatum sibi usurpare frustra conari. Stephano Pontifici obreptum, quod eorum delicta cumlaverit potius quàm aboleverit, cum ad superiora peccata, fallaciæ & circumventionis crimen accesserit. *Neque enim tam culpandus est ille cui negligenter obreptum est, quam hic execrandus qui fraudulenter obrepsit,* inquit Cyprianus. Hinc patet ab antiqua disciplina non fuisse alienum ut si contra canones in Ecclesia constitutos Romano Pontifici ab aliquo obreptum fuisset, Episcopi inferiores decretorum executionem suspenderent. Quod in causâ Basilidis gratum fuisse Stephano Papæ docet illustrissimus Cardinalis Baronius,

CAPVT VI.

Synopsis.

I. In contentionibus de jurisdictione, Episcopi Gallicani aliquando urgebantur excommunicationum minis, ut accidit Hincmaro Remensi. Respondit ille Nicolao I. excommunicationi non esse locum, nisi quando canones violantur per contemptum.

II. Vi ab excommunicationibus tuis essent Episcopi, patrocinium Regum interpellabant. Quod probatur duabus epistolis Caroli Calvi Primæ, Hadrianum II. monet, alienum esse à canonibus ut Episcopus Laudunensis damnatus in Gallia, sistatur Roma; sed in provincia retrahendum esse iudicium. Romana sedis iudicia contraria canonibus non esse mittenda executioni.

III. Quia non sunt lata ex privilegio B. Petri. Phrasis illa petita est à Leone I. Explicatur ex Hincmaro. Iudicium illud ferri dicitur ex privilegio B. Petri quod fertur ex illius aqutate. Itaque quod illa aqutate caret, non nititur quoque privilegio. Eadem phrasis usurpata à Synodo Tricassina coram Ioanne octavo. Idem significant hæc verba Concilij Pontigonensis secundum sacrum ministerium.

IV. Secundæ epistolæ pro Episcopis conqueritur Carolus apud Ioannem VIII. quod Presbyterorum dam-

Flodoard. l. 5. c. 51.

In Notiss. N. 1. cap. 11. tom. 2. Lib. 1. Eccl. Gall.

Concil. Affic. in Præfat.

Videlib. 7. cap. 11.